

**ВОЛИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

СХВАЛЕНО

вченою радою ВІППО
протокол № 6 від 16.12.2022р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора ВІППО
№ 259 -од від 16.12. 2022р.

Освітня програма семінару-тренінгу:
***«Інклюзивна освіта в умовах реформування галузі освіти в Україні. Управлінський
асpekt.»***

Луцьк 2022

Розробник програми: Романюк С.В., завідувач відділу управління закладами освіти Волинського ІППО

Пояснювальна записка

Одним з пріоритетних напрямів державної політики у сфері освіти є забезпечення рівного доступу до якісної освіти всіх дітей, враховуючи їх особливі потреби.

Інклюзивна освіта як безумовне право кожної дитини на доступну і якісну освіту є не лише ознакою демократичності суспільства, а й міжнародним зобов'язанням країни з часу ратифікації Україною Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та Факультативного протоколу до неї². У Статті 24 цього документа зазначається, що члени - учасниці цієї Конвенції повинні забезпечити інклюзивну освіту на всіх рівнях.

Окрім цього, забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх є однією із глобальних цілей сталого розвитку на період до 2030 року, яка стоїть на порядку денному для усіх країн, у тому числі для України

Отже, інклюзивна освіта в Україні має утверджуватися як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства.

Розбудова інклюзивної освіти в Україні вимагає вирішення низки завдань на двох рівнях: на державному та рівні кожного закладу освіти. На державному рівні – це формування нової філософії державної політики; вдосконалення нормативно-правової бази відповідно до міжнародних зобов'язань України у сфері прав людини; забезпечення конституційних прав і державних гарантій на освіту дітям з особливими освітніми потребами; вдосконалення системи підготовки педагогічних працівників до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

На рівні закладу освіти – це забезпечення універсального дизайну; розумного пристосування; індивідуального та диференційованого підходу; психолого – педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами; адаптація змісту та методів навчання; створення сприятливих умов для їхнього навчання та соціалізації; забезпечення якості інклюзивної освіти.

У контексті європейських цінностей інклюзивна освіта вимагає значної переорієнтації свідомості суспільства і, насамперед, керівників та педагогічних працівників, а також здійснення педагогами професійно-педагогічної діяльності з урахуванням принципів толерантності, поваги до індивідуальних особливостей дітей та недопущення дискримінації.

Освітня програма семінару-тренінгу « ***Інклюзивна освіта в умовах реформування галузі освіти в Україні. Управлінський аспект.***» розроблена з метою підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, відповідно до сучасної державної освітньої політики щодо впровадження інклюзивного навчання, концепції Нової української школи.

Актуальність розроблення освітньої програми полягає в необхідності підготовки керівників ЗЗСО до створення інклюзивного освітнього середовища в контексті сучасного розуміння інклюзивної освіти, змін в українському законодавстві, виконання державою основних міжнародних зобов'язань

Мета: полягає у формуванні компетентностей керівників закладів загальної середньої освіти, необхідних для ефективної роботи в інклюзивному освітньому середовищі відповідно до існуючого нормативно-правового забезпечення, сучасного розуміння інклюзивного навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- Розбудова інклюзивного освітнього середовища як пріоритетний напрям діяльності керівника закладу загальної середньої освіти

- Управлінський супровід інклюзивного навчання в закладі загальної середньої освіти

Напрямок підвищення кваліфікації	Розвиток управлінської компетентності				
Цільова група	Керівники закладів загальної середньої освіти				
Зміст	№ з/п	Модулі/ теми	Кількість годин		
			Лекції	Практичне заняття	Всього
Нормативно-правові основи інклюзивної освіти. Інклюзивна культура в суспільстві та закладі освіти. Інклюзивна освіта у контексті НУШ. Класифікаційні ознаки та категорії дітей з особливими освітніми потребами (ООП): сучасне розуміння. Рівні підтримки в інклюзивному освітньому процесі	1.	Розбудова інклюзивного освітнього середовища як пріоритетний напрям діяльності керівника закладу загальної середньої освіти	2		2
Інклюзивне навчання: сутність, принципи, критерії ефективності. Стратегії успішного інклюзивного навчання. Інклюзивна компетентність педагога. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання, розвитку учнів з особливими освітніми потребами	2.	Управлінський супровід інклюзивного навчання в закладі загальної середньої освіти		2	2
Формування ефективних стосунків між учителем і асистентом учителя.. Спільне викладання: необхідність, можливість, співпраця. Особливості спільного викладання, педагогічна етика. Підтримка асистентів учителя іншими вчителями. Норми та правила ведення педагогічної документації	3.	Науково-методичне та навчально-методичне забезпечення інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти.		2	2

Інклюзивне освітнє середовище: загальні та специфічні характеристики Критерії оцінки інклюзивного освітнього середовища та завдання професійної діяльності керівника закладу загальної середньої освіти.	4.	Основні принципи універсального дизайну в освіті та принципи розумного пристосування.		2	2
Обсяг	8				
Форма підвищення кваліфікації	Офлайн / Онлайн				
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться, відповідно до професійного стандарту за професією «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України від 17 вересня 2021 р. № 568-21	1. Розвиток загальних компетентностей: ЗК.01 громадянська, ЗК.02 соціальна, здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, налагоджування соціальної взаємодії, співробітництва з колегами, попереджування та розв'язання конфліктів (соціальна компетентність). ЗК.03 культурна, Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, налагоджування соціальної взаємодії, співробітництва з колегами, попереджування та розв'язання конфліктів (соціальна компетентність) ЗК.04 когнітивна Здатність до системного та критичного мислення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел, бачення комплексного розвитку подій, спроможності особистості адекватно і глибоко пізнавати оточуючий світ: 9 природне і соціальне середовище, самого себе (когнітивна компетентність). ЗК.05 підприємницька, Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність). Формування та розвиток професійних компетентностей керівника ЗЗСО на виконання трудових функцій: В3 педагогічного, соціального та мережевого партнерства В3.1. Здатність організовувати ефективну роботу колективу закладу освіти на засадах відкритості й толерантності. В3.2. Здатність здійснювати прозору та відкриту інформаційну політику. В3.4, Здатність до забезпечення співпраці залучених фахівців (логопедів, психологів, асистентів учителя тощо) щодо надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами. Г2 інклюзивна Г2.1. Забезпечення інклюзивного освітнього середовища				

Очікувані результати навчання	Керівник знає: В3.4.31. Основні принципи командної взаємодії. В3.4.32. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами Г2.1.31 .Ознаки та характеристики інклюзивного освітнього середовища. Г2.1.32. Основні принципи універсального дизайну в навчанні та розумного пристосування. Г2.1.33. Розумні пристосування, їх застосування в роботі з учнями з особливими освітніми потребами. Г2.2.31. Вимоги до індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану для учнів з особливими освітніми потребами, перелік психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг. Г2.3.31. Нормативно-правову базу, джерела та механізми залучення додаткових фахівців для забезпечення підтримки осіб з особливими освітніми потребами Керівник уміє: В3.4.У1. Організовувати співпрацю із залученими фахівцями на основі принципів командної взаємодії. В3.4.У2. Забезпечити умови співпраці із профільними фахівцями у процесі розроблення і реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з особливими освітніми потребами Г2.1.У1. Здійснювати заходи щодо забезпечення учнів матеріалами, пристроями і обладнанням для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні. Г2.1.У2. Застосовувати принципи універсального дизайну та розумного пристосування під час організації здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища Г2.2.У1. Забезпечувати організацію психолого-педагогічного супроводу учнів з особливими освітніми потребами; сприяти створенню індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану для учнів з особливими освітніми потребами. Г2.3.У1. Залучати додаткових фахівців для забезпечення підтримки осіб з особливими освітніми потребами. Керівник має ціннісні ставлення до: інклюзивної освіти, розбудови інклюзивного освітнього середовища; урахування принципів універсального дизайну в освіті, розвитку інклюзивної культури в закладі освіти. унікальності кожної людини; розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників; створення і фасилітації діяльності команди психолого-педагогічного супроводу учнів із особливими освітніми потребами; розвитку власної інклюзивної компетентності.
Результати навчання	1. Знання про міжнародне і вітчизняне законодавство у сфері інклюзивної освіти.

	2. Володіння методами та сучасними технологіями щодо організації освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання. 3. Здатність створювати сприятливі умови для взаємодії дітей з особливими освітніми потребами з усіма учасниками освітнього процесу. 4. Усвідомлення в необхідності реалізації інклюзивної моделі освіти.
Строки виконання програми	2023-2025
Місце виконання програми	Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти 43006 м. Луцьк вул. Винниченка, 31
Вартість/ безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги надаються безоплатно
Графік освітнього процесу	Відповідно до плану роботи ВППО
Додаткові послуги	Можливість проживання в гуртожитку та харчування в їдальні
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації

Список рекомендованих джерел

1. Інклюзивна школа : особливості організації та управління : навчально-методичний посібник / Кол. Авторів : Колупаєва А. А., Найда Ю. М., Софій Н. З. та ін. ; за заг. ред. Л. І. Даниленко. - К., 2007. - 128 с.
2. Індекс інклюзії : розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / [Тоні Буг]; пер. з англ. - К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. - 190 с. Закон України «Про освіту».
3. Наказ Міністерства соціальної політики України від 17 вересня 2021 року № 568-21 «Про затвердження професійного стандарту "Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти"».
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.10.2022 року № 905 «Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти».
5. Порошенко М. Інклюзивна освіта : навчальний посібник / М. Порошенко. - К. : Агенство «Україна», 2019. - 300 с.

